

4. szöveg – Pauk Anna (Túlélés)

Felajánlottam **Olgának**, hogy grafologizálom az írását.(...) Futótűzként terjedt el a hírem, s eljutott a többi lágerbe is. (...) Eleinte a **stubovák** és **blokkovák** hívtak. Az analízis nem volt nehéz, sőt sokszor még érdekesnek is tűnt. Úgy intéztem a dolgot, hogy gyenge, silány eszközeimet pedagógiai céllal hasznosítsam. Elmondtam Olgának, hogy milyen jó lelkű, Reginkának milyen szelíd, Lolának, hogy milyen intelligensnek tartom, Gittának megemlékeztem jószívűségét, míg végül el is hitték, hogy respektáltak is tudásomért, és aztán kevésbé gyötörtek mindannyiunkat (...).

✱

Egy péntek este, amikor már közelegtek az őszi zsidó ünnepek, egyik kedves kanizsai lágertársnóm, Vajda Lola, volt osztálytársnóm, aki civilben a zsidó elemi iskolában tanított, elkezdett hangosan imádkozni, és elmondta a péntek esti istentisztelet anyagát. (...) Mikor meghallottam, hogy Lola éneklé a péntek esti **liturgiát**, odaálltam mellé, és én is énekelni kezdtem az ehhez kapcsolódó énekanyagot, amit négy évig a kanizsai zsidó templomban is énekeltem. A barakk lakói mind odasereglettek és nagy szeretettel, átéléssel hallgatták a rögtönzött istentiszteletet, amit ketten Lolával végig csináltunk. Mikor végeztünk, kimentem kicsit a lágerudvarra, mert egyedül akartam maradni, úgy felkavart ez a szertartás, mely eszembe idézte otthonomat (...).

✱

Itt a beregszásziak és az újvidékiek között jó néhány rendes, értelmes, kulturált, intelligens nő akadt. Volt egy beregszászi zongoratanárnő, az **Oly**, akinek ott volt a húga és az édesanyja is...

4 női sors

Multimédiás Oktatási Anyag

✱

Még Gelsenkirchenben szörnyen gyötört a vágy, hogy verset írjak. De nem volt sem papír, sem ceruza. Ez a vágy pedig csak egyre fokozódott és elhatalmasodott bennem. Valahogy nem is a magam érzéseit kívántam kifejezni, hanem mindannyiunkét, a közösségét. Habár én nem voltam vallásos, mégis istenes gondolataim voltak, hisz ezzel küszködött a nagy többség. Végre **Sömmerdában** teljesült a vágyam, mert sikerült szereznem kis papírfecniket és egyik este munka után, ültem az ágyam szélén és írni kezdtem....A lágertársaim látták, hogy sok verset írok, s mikor eggyel készen voltam, odasereglettek hozzám és kérték, olvassam fel nekik. Felolvasás után a legtöbben elkérték és lemásolták a verseimet.

Még javában dolgoztunk a gyárban, mikor már egyre kínzóbb lett bennem a vágy az írás után. Azt kívántam, bár történe valami csoda és lenne bőségesen szabadidőm, hogy írhatnék. Papírt és ceruzát nagy nehezen szereztem már, de időm a tizennégy órás szolgálat mellett nem volt. Most is a csoda. Ma tíz napja ülünk a táborban munka nélkül, van fűzetem, ceruzám, időm, és mégsem írtam. Valami babonás félelem rakott béklyót írásból elszokott kezemre. Attól félek, hogy valami váratlan esemény, új munka, utazás, vagy még rosszabb megzavarja ezt a viszonylag oly kellemes csendet, amiben most élünk. De ez a botrányos passzivitás nem nekem való, inkább szembeszállok ezzel az ördöggel, ami nem más, mint saját nyugtalanságom, és írok. Írom ezt a kis könyvet azoknak, akiket szeretek, és akik engem szeretnek. Jóskának, páromnak, aki talán él valahol, és vár rám. Ha meg is halnék itt, talán kiszabaduló társaim útján hazajut ez a kis könyv, és akkor legalább utat talál a gondolat hozzám, és tévelyeg úgy, mint az én szegény, társtalan gondolataim, amik támpont nélkül kísérik a tűnő felhők útját. (Gelsenkirchen)